

Sven Sester
Riigikogu Majanduskomisjon
riigikogu@riigikogu.ee

Teie 13.11.2020 nr 1-6/20-144/2
Meie 26.11.2020 nr 1.1-13/7884-2

**Selgitused seoses kollektiivse
pöördumisega Eesti Energia uue
õlitechase rajamise vastu**

Austatud härra Sester

Saadame Teile oma selgitused ja põhjendused seoses rahvaalgatuses toodud väidete, hinnangute ja arvamustega.

Petitsiooni autorid on välja toonud, et õlitechase näol on tegemist maksumaksja raha investeerimisega pikaks ajaks väga riskantsesse projekti ning nafta hind võib lühiajaliselt olla väga heitlik, mida ilmestas hästi ka järsk toornafta hinna langus koroonakriisi ajal. Nii äriühing kui ka Rahandusministeerium ja valitsus tervikuna on investeeringu riskisust arvestanud ning vastavad tasuvusarvestused on otsusele eelnevalt teostatud. Pikaajalise investeeringu tasuvuse hindamisel on mõistlik kasutada pikaajalisi nõudluse ja hinnaprognose (kollektiivne pöördumine viitab lühiajalisele heitlikkusele). IEA (International Energy Agency, Rahvusvaheline Energiaagentuur), WEC ja teised usaldusväärsed rahvusvahelised organisatsioonid on hinnanud, et vedelkütuste ja naftatoodete tarbimine kasvab kuni aastani 2040 ning on märkimisväärselt kõrge ka siis, kui rakenduvad tänastest kliimakokkulepetest rangemad kliimakokkulepped. Investeeringut hinnates on nafta hinna pikaajalistest prognooside aluseks võetud International Energy Agency analüüsid ja prognoosid, mis on toodud World Energy Outlook 2019, Oil 2020 analysis and forecast to 2025, Oil Market Report 9. märts 2020 aruannetes, mis näevad ette vedelkütuste tarbimise ja nafta hinna kasvu kuni aastani 2040. Samuti on ette näha laevakütuste tarbimise kasvu (SP Global plats nov 2019 prognoos), mis on Enefit õlitechase toodete peamine turg. Enefit282 õlitechase projekt on selgelt positiivse tootlusega ka riske ja kapitali hinda arvesse võttes, st tegemist on realistlikult kasumliku projektiga.

Pöördumises on mainitud, et elektri tootmine põlevkivist on juba kaotanud konkurentsivõime süsinikuheitme kaubanduse tingimustes ning eeldanud, et sama võib juhtuda ka põlevkiviõliga. Elektri tootmiseks põlevkivi otsepõletuse konkurentsivõime vähenemine (mitte täielik kadumine, nagu on pöördumises mainitud) on olnud üsna pikalt ette teada. Seepärast on ka riiklikes arengukavades kavandatud üleminekut elektri tootmiselt elektri ja õli koostootmisele. Nagu eelpool mainitud, ei ole kesk-pikas perspektiivis ette näha vedelkütuste nõudluse vähenemist. Kuigi nõuded kasutatavatele kütustele samm-sammult karmistuvad, on Eestis toodetud põlevkiviõli piisavalt hea kvaliteediga leidmaks jätkuvalt kasutust näiteks laevakütuste ühe komponendina, mis tagab piisava nõudluse nii praeguste

õlitehaste kui ka uue rajatava õlitehase toodangule. Uut õlitehast planeerides ja tasuvusarvutusi tehes on arvesse võetud karmistuvat kliimapoliitikat ning muutuvat kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguste kauplemise süsteemi.

Pöördumises on väidetud, et õlitehase investeering pidurdab piirkonna sotsiaalset ja majanduslikku arengut, süvendab looduskeskkonna hävimist ja Ida-Virumaa elanike õhu ja vee kvaliteedi halvenemist. Saame siinkohal kommenteerida, et kohalike elanike esindajad - Narva - Jõesuu linnavalitsus ning Narva linn - on näidanud selget huvi ja olnud toetavad õlitööstuse laienemisele. Selleks on Narva - Jõesuu linn kehtestanud detailplaneeringu 2019. a, läbi viinud keskkonnamõjude strateegilise hindamise ning andnud välja ehitusloa 31.03.2020. Õlitehase projekteerimisel, ehitamisel ja käitamisel juhindutakse kõikidest kehtivatest keskkonna-, tervise- ja ohutusnormatiividest.

Õlitehasel on kindlasti positiivne mõju Ida-Viru ja Eesti majandusele laiemalt nii lühi- kui ka pikaajaliselt. Ehitusaegselt pakub tehas tööd ca 1000-le inimesele, sh kuni 700 kohalikule ning sellele lisanduvad kaudsed töökohad erinevate teenusepakkujate juures- majutus, toitlustus jt. Opereerimise etapis pakub õlitehas tööd kuni 500-le inimesele sh õlitehas 100-le, kaevandus 200-le, kaasnevate teenuspakkujad 200-le. Õlitehase aastane müügitulu 2019. a hindade põhjal oleks ca 100 MEUR aastas, millest enamik on netoeksport. Õlitehase rajamisega lisanduv aastane maksutulu koos kaevandamisega on 16 MEUR.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Martin Helme
rahandusminister

Kaupo Raag 6113538
Kaupo.Raag@fin.ee